

Gideon Blom

1895-12-22 -- 1987-10-17

Dagmar Blom f Alexandersson

1895-02-08 -- 1983-04-09

Gideon Blom

Gideon Emanuel Blom föddes som 3:e son till August Blom och Olivia f. Persson den 22/12 1895 i Börstils socken, Uppsala län.

Hans skolgång blev sex klasser i Snesslinge folkskola, en vinterkurs på Åsa folkhögskola och 1916-17 Hvilans hantmannaskola kompletterad med kontrollassistentkurs. Till detta kan läggas kommisarieskola under värnpliktstiden.

GB blev hemmasonen, äldste brodern lämnade tidigt hemmet och de två andra bröderna kom att studera vidare. August tyckte utbildning var mindre viktig, GB var ju duktig och praktisk, han behövdes hemma och skulle ju bli bonde eller affärsman. De tre systrarna fick heller ingen högre utbildning, det var så då och ekonomin orkade inte detta.

Farfar August hade börjat som lanthandlare, gästgivare, lantbrukare och byggde tegelbruk i Norrskedika men beslöt avveckla detta 1908 för ett större och mera lönsamt jordbruk. Det blev Håsta gård på Selaön vid Strängnäs som köptes med ca 100 ha åker, handelsträdgård och lertag för ett mera välbärgat tegelbruk. GB deltog i allt arbete på gården och fick från 1918 förvalta Håsta och granngården Surssa. August hade arrenderat storjordbruket Tranbygge i Bro 1916 på 3 år i avsikt att köpa. Han kom dock att intressera sig för gruvor och bergsbruk och köpte Särstaholm och Pålso i Torsåker, Gävleborgs län, som GB fick ta hand om som förvaltare 1920 sedan Hårsta, Tranbygge, Surssa m m avvecklats. Den hårda efterkrigsbaissen, avskaffande av guldmyntfoten och förödande deflation gjorde att Augusts omfattande affärer kom i svårigheter. Särstaholm såldes och GB måste söka sin egen lycka.

Han anställdes 1922 av Nordiska kompaniet - NK - som förvaltare på deras jordbruk Östra Kungsladugården i Nyköping. Villkoren där var dock så knappa att han övergav bondelivet för tjänst hos Sörmländska lantmännens Centralförening, efterhand som inköps- och försäljningschef. Han blev där till 1/1 1932 då han tillträdde som föreståndare för Östgöta lantmännens Centralförening i Norrköping. Föreningen hade gått överstyr 1929 och rekonstruerades genom bl a Jordbrukarbanken hösten 1931. Det gällde att starta från ett läge långt under scratch. Jordbrukets situation var förtvivlad, många bönder hade förlorat i konkursen och föreningens förtroende var helt förbrukat.

GB kom med nya idéer om organisation och affärsupplägg. Detta föll inte ordföranden i smaken, han och andra ville återskapa den gamla strukturen med nya Lokalföreningar och ombud. Efter 3 månader var GB uppsagd. En majoritet i styrelsen fann detta väl orättvist och vid nytt möte avgick ordföranden Arnell och den kloke riksdagsmannen Karl Allan Westman tog vid. Nu beslöts nyordning - direkt handel via egna filialer. Redan 1934 stod den nya silon i Norrköping klar och filialer etablerades i Linköping, Skänninge, Vadstena och Motala och nybyggen kom igång på alla platser. De som skakade på huvudet sägande "den där Blom bygger ihjäl sig" kom på skam. Det blev en vinnare. Vinsterna kom och investerades i nya moderna resurser. Praktiskt taget allt måste torkas efter skördetröskning. GB var en föregångare i teknik och djärvhet och konkurrenskraften växte. Under

2:a världskriget kom bl a Norrköpings överlägsna resurser att få avgörande betydelse för Sveriges hjälp till Finland.

När kriget var över blev jordbrukets rationalisering allt snabbare. En ny våg av utbyggnader kunde ske genom vinsterna från 30-talets billiga byggen. Silor, foderfabriker och utsädesrenserier. När kolleger och konkurrenter byggde 1000 eller 2000 ton byggdes här 5-10000 ton. GB hade styrelsen och bönderna med på noterna och runt 1960 var anslutningen av bönder och areal ca 60%. GB gick sin egen väg och var kanske obekvämt för vissa höga herrar men ÖLC hade vuxit till landets näst största företag i branschen och låg både lönsamhetsmässigt, tekniskt och finansiellt långt före alla. Det hade då byggts ett 40-tal nya anläggningar. GB var då också fångad av tanken på en strukturrationalisering efter logistiska grunder och fick avsluta sin långa VD tid med en fusion mellan ÖLC och norra Kalmar län. Men visionen var 5 företag i landet - det var 23, nu är det 11.

Det var inte utan tvekan undertecknad antog erbjudande 1956 att efterträda GB efter lämplig kompletterande utbildning. Jag hade stor respekt för min stränge far och det är svårt att ta efter en mästare men fann den bästa arbetskamraten någonsin. Han hade alltid styrelsen klar på de långsiktiga, välinformerad och framtidsinriktad. Samtidigt en synnerligen god relation till underställda chefer. Han gav medarbetarna stort förtroende och de svarade med hög lojalitet och goda resultat. Relationen till ägarna - bönderna var utmärkt. Han uppfattades som patriarkaliskt vänlig - en i hans tid uppskattad ledarstil. Efter hans pensionering höll jag honom ständigt välinformerad under företagets fortsatta utveckling. Han må ha tänkt mycket på de beslut som då fattades men försökte aldrig styra eller påverka.

1914 gjorde GB sin värnplikt vid A1 tillsammans med bror Sven. William var då redan inne på A1. GB blev uttagen till kommisarieskola och kom under fältmanöver att söka kvarter för batteriet i gården Eklunda i Bred. Officerare skulle ha mat och logi, mjölk, kött, hästfoder, hö och halm skulle köpas. Eklunda blev ockuperat någon vecka och där möttes Gideon och Dagmar, dotter på gården. Tycke uppstod som utvecklades under en femårig förlovningstid. Krig, utbildning och arbete gjorde det tungt att bilda hjonelag. Äntligen blev det bröllop 1920 då GB fick uppgiften att driva Särstaholm i Torsåker. Dagmar hade då i år vävt och sytt allt till det nya hemmet, möbler snickrats och allt annat anskaffats. Syster Ulla föddes 1921 men glädjen grumlades av Augusts ekonomiska problem. Det blev Nyköping nästa där Ingrid föddes 1922, Mats 1925 och Barbro 1930. Den stora familjen drog till Norrköping 1932 där GB uppbar lön om 6000:- fram till 1935. Mor Dagmar var en otrolig husmor som kunde klara detta. Men hon var tålig, praktisk, sparsam, sydde, vände och lappade allt med både humor och gott humör. 1939 kunde man köpa en mindre villa som blev vårt verkliga barndomshem. Familjens ekonomiska situation hade väl blivit bättre men det var ändå tungt med fyra slitvargar. Trycket lättade efterhand som vi gick ur skolan men det var först 1951 då villan såldes med hyggligt överskott som de tunga åren var slut. Under 30-talet hyrdes några somrar enkla sommartorp, eget ställe kom först med Sjöbo i Arkösund som blev samlingsplats för de unga familjerna. Dagmars största glädje blev dock bygget av villan Skärvägen 8 år 1964. Hon hade själv ritat det vackra huset och inredde med stor talang familjens tionde hem. GB, då pensionär drev bygget i egen regi med fint resultat.

När man ser tillbaka på våra uppväxt- och ungdomsår känner alla den största tacksamhet för det harmoniska hem Gideon och Dagmar skapade. Där rådde enhet, sparsamhet och en god familjeanda. Aldrig ett ont eller hårt ord mellan föräldrarna även om de säkert inte alltid hade samma mening. Vi barn var heller inte bortskämda eller krävande. Alla måste hjälpa till. För vår skolgång hade de stort intresse - de visste bättre än många vad klen skolgång innebar för handikapp. Att sedan båda kunnat bygga upp en bildning och nå så långt visar värdet av livets skola och öppet sinne. De var också generösa och ville inte låta något tillfälle gå förbi utan stor samling av släkt och vänner.

Redan i tidiga ungdomsår fångades Gideon av jakt, fiske och sjöliv. Han var en mycket skicklig skytt

både på bana och jakt och en härlig organisatör av jakt och fisketurer. Bekantskapen odlades vid dessa avspända tillfällen med vänner, kreditgivare, entreprenörer och leverantörer. Hans andra stora intresse blev Odd Fellow där han 1929 intogs i ett livslångt medlemskap. Han blev övermästare och tidigt invecklad i logens lokalförvaltning och var initiativtagare och byggherre när det nya logehuset byggdes 1965. Hans insatser i loge och orden fick sitt erkännande genom det vackra porträtt av vännen konstnären G.A Fahle som nu pryder logens lokaler.

GB var i stort och smått entreprenören som fick saker gjorda, alltid långsiktigt, lugnt men envist mot uppsatt mål. I företaget byggde han upp mycket stora värden. Det var inte tid att tänka på sig själv förrän efter pensionen 1961. Han och jag var då kompanjoner och köpte några mindre fastigheter på 50/50 bas. Så kom ett tillfälle då Good Year frågade om vi kunde bygga en lagercentral för deras behov. Vi bildade lagerbolaget G Blom & Co KB i vilket GB och jag som komplementärer tog hela risken medan ett blygsamt kommanditkapital skänktes till barn och barnbarn. Välbelägen tomtmark inköptes i Norrköping och där byggdes under 1960-talet fem stora lagerhallar om 21000 m² med kontor mm. Finansieringen skedde helt med lån och förskottshyror i inledningsfasen. Utöver ett begränsat förvaltararvode till GB fick inga uttag ske annat än för skatter. Likviditeten klarades och lånen löstes efter hand och bolaget kunde då förvärva ytterligare några fastigheter och aktier. När detta i praktiken skuldfria komplex avyttrades 1990 inkasserade barn och barnbarn det förtida arv de fått 25 år tidigare.

Den 9/4 1983 avled mor Dagmar efter en längre tids sjukdom. Det blev tomt i det vackra huset vid Strömmen där de då hade sitt sista hem. Den som helt tappade gnistan då var Gideon trots att han hade Erik med familj i samma gård och vår familj på gångavstånd. Så frågar en gammal vän från gångna tider, Ingegerd Paddock f. 1900 - vår moster Lillies kamrat under 10- och 20 talet i Amerika och som vi alltid haft kontakt med - var kunde hon låna bil för resa till sina släktingar i Sverige. Hon erbjöds Gideons bil för några veckor och lämnade den åter i Norrköping. Tycke uppstod och hösten 1984 gifte de sig och fick några goda år tillsammans innan Gideon fick lämna 17/10 1987 nära 93 år gammal. Ingegerd som vi alla tycker så mycket om återvände till USA, till sina barn och barnbarn, väl omhändertagen i Washington. Hon är visserligen nu inte så stark till kroppen men andligt helt vital vid 99° år.

Det är en grannlaga sak att bedöma en persons liv och verk när man stått varandra så nära som vi gjorde. Jag har varit så objektiv jag kunnat men har också grundat mig på många andras mening under resans gång. Deras uppskattning har manifesterats på så många sätt bl a i form av Vasaorden och senare Vasaordens Kommendörstecken. Han mottog Finlands Lejonorden och Mannerheimmedaljen samt såväl sällskapet Pro Patrias som Patriotiska Sällskapets stora guldmedaljer.

Mats Blom

Dagmar Blom

Tillägg till Gideons och Dagmars biografi, skrivet av Ingrid Jansson 010523

De brev som Dagmar under förlovningstiden skrev till Gideon har för oss barn varit en omvälvande och gripande läsning. Dagmar var ensam hemmadotter på gården Eklunda i Bred, kom som sladdbarn åtta år efter system Lilian. Familjen hade ett gott hem, men ekonomin var mycket trång. Dagmars skolgång blev fem år i folkskola (ett år överhoppat emedan hon var så duktig!) och senare efter böner och tjat tre månader på Benninge hushållsskola. Barnfrökenplats i Stockholm och i Bohuslän hos familjerna Zandén och Henriques, senare då hon träffat Gideon hushållsfrökenplats hos häradshövding Queckfeldt i Strängnäs. Detta var hos en husmor, som kunde taga musten ur en arbetsvillig flicka i spirande förälskelse. Hon stod ut i fyra månader men hon hann i alla fall träffa Gideon tillräckligt många gånger för att vara helt säker på att hon ville vänta på honom. I hela fem år brevväxlade de och Dagmar samlade till det hägrande hemmet. Formuleringarna är så fina och ömma men viljestyrkan lyser igenom när tålmodet provas. Huset på Eklunda, senare Brottberga och Tillberga var som alla hushåll på den tiden tungskött och Dagmars mor Kristine hade tidvis sviktande nerver. Gammelfarmor ingick också i familjen och en myckenhet gäster så det dagliga arbetet för en hushållshjälp och Dagmar kunde vara nog så mödosamt. Men så beroendet — Dagmar måste hela tiden planera och tänka i färdväg, skriva, ringa, ackordera om pris för att köpa täcksatäng, vadd, tagel att låta spinna och krolla för att en sadelmakare sedan skulle tillverka madrasser av, utse vävmaterial till möbeltyger och gardiner (där var Elna med på ett hörn) - allt för att få billigast möjliga pris och sedan gå till pappa Olof och be om pengar till det hela. Om inte förnedrande så i alla fall inte roligt att inte ha egna pengar. Alltnog, tiden och arbetet framskred. Vackert skulle det bli, hemtrevligt och hög kvalitet självklart. Kriget tog slut. Sista halvåret före bröllopet kom Lilian hem från USA och vävandet gick i skift, medan de långa räckorna till lakan (där garnet var spunnet av lin som Gideon odlat), handdukar, dukar och servetter växte fram. Gamla farmor över 90 år och synsvag deltog i fällandet.

Ja, det är tänkvärt hur omständligt det kunde vara att planera för ett gifte på den tiden. Dagmars händighet och flit och förmåga att ordna vackert var enastående. Det är också tänkvärt hur man kunde bygga upp lojalitet och kärlek och hålla den ömma lågan brinnande mestadels per brev. Tyvärr är Gideons brev till Dagmar inte bevarade.

Dagmar hade som sagt endast gått fem år i folkskolan, men hon tog med vaket sinne till sig allt. När barnskaran flugit ur boet hade skolradion börjat och den lyssnade hon nästan alltid på. På 50- eller kanske 60-talet gick hon i engelsk språkkurs och lärde sig enligt naturmetoden och blev så pass karsk att hon och Gideon bilade i England helt på egen hand.

Både Dagmar och Gideon visste och lärde oss barn att man kan mer än man tror när man måste.

Ingrid Jansson